שאלות ותשובות בהלכה

מה הדין: האם זכייה במשחקי קובייה, פוקר או מפעל הפיס נחשבת לגזל?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

הימורים קבועים נחשבים ל"גזל מדברי סופרים", אך השתתפות חד-פעמית במפעל הפיס או בהגרלות ציבוריות מותרת לחלוטין ואינה נחשבת לגזל.

במשחקי קובייה והימורים דנה הגמרא סביב המושג "אסמכתא לא קניא" (כאשר אדם מתחייב לשלם כסף על סמך ציפייה שינצח, אך ללא גמירות דעת אמיתית להקנות אם יפסיד). הרמ"בם פוסק שכל המרוויח במשחקים אלו מחזיק בממון שהוא "גזל מדרבנן". אולם, הרמ"א והאחרונים מסייגים שהאיסור חל בעיקר על "יושבי קרנות" שאין להם מלאכה אחרת וכל חייהם נשענים על הימורים, שכן אינם עוסקים ביישובו של עולם. מאידך, בהגרלות ציבוריות מוסדרות כמו מפעל הפיס, הכסף נאסף לקופה כללית מראש ברצון מלא של כלל הקונים המוחלים על כספם מיד, והקניין חל ללא תלות ישירה בהסמכתא עתידית, ולכן הזכייה מותרת וכשרה.

אך אם יש לאדם עבודה קבועה ומספקת, והוא מהמר באופן חד-פעמי או משחק במפעל הפיס – הדבר מותר.

שיטת הרמב"ם: מי שמשחק בקובייה או מהמר, הממון שהוא מרוויח נחשב "גזל מדברי סופרים" (גזל מדרבנן). הסיבה לכך היא שאין פה קניין שלם, שכן המפסיד לא באמת רצה לתת את כספו מרצונו החופשי אלא סמך על המזל.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/gambling-poker-lottery-theft/